

מ"ח 3988/18 - יוסף אונגרפלד נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

מ"ח 3988/18

לפני: כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר

המבקש: יוסף אונגרפלד

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה למשפט חוזר מתאריך 21.05.2018; תגובה
לבקשה למשפט חוזר מתאריך 03.09.2018

המבקש: בעצמו

בשם המשיבה: עו"ד ג'ואי (יוסף) אש

החלטה

המשנה לנשיאה ח' מלצר:

1. לפני בקשה להורות על משפט חוזר לפי סעיף 31(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט) בעניינו של המבקש, אשר הורשע בעבירה של העלבת עובד ציבור, לפי סעיף 288 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין).

אביא להלן את הנתונים הנדרשים להכרעה בבקשה.

רקע והליכים קודמים

2. המבקש הואשם בעבירה של העלבת עובד ציבור, כאמור, בשל אירוע בו פרסם כרזה מול תחנת משטרת חדרה, שבה נכתב: "צריך לפטר את א' א' [שוטר - ח"מ] בגלל שיתוף פעולה עם עבריינים כלפי אלה שהתלוננו נגדם [.] משטרה לא צריכה תפוחים רקובים".

3. בתאריך 13.12.2004 בית משפט השלום הנכבד בחדרה (כב' השופט מ' גינות) הרשיע את המבקש בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום, וגזר עליו עונש מאסר על תנאי למשך 3 חודשים ועונש מסוג קנס.

4. המבקש הגיש ערעור לבית המשפט המחוזי בחיפה, וזה נדחה בתאריך 06.03.2005 (כב' הנשיא מ' לינדנשטראוס ז"ל וכב' השופטים: י' דר-ו-א' שיף).

5. המבקש הגיש בקשת רשות ערעור לבית משפט זה. הבקשה התקבלה, אך הערעור נדחה לגופו של עניין בתאריך 13.08.2008 (כב' השופטים: א' פרוקצ'יה, ע' ארבל ו-ס' ג'ובראן).

6. בהמשך למתואר לעיל, עניינו של המבקש נדון בדיון נוסף בפני הרכב מורחב בבית משפט זה (כב' הנשיאה ד' ביניש, כב' המשנה לנשיאה א' ריבלין, וכב' השופטים: א' פרוקצ'יה, א' א' לוי, מ' נאור [כתוארה אז], ע' ארבל, א' רובינשטיין [כתוארו אז], ס' ג'ובראן [כתוארו אז] ו-א' חיות [כתוארה אז]), שבגדרו הרשעתו נשארה בעינה.

7. בתאריך 21.05.2018 הוגשה הבקשה המונחת בפני.

טענות הצדדים

8. המבקש גורס, ראשית, כי נפלו טעויות בהכרעת הדין של בית משפט השלום הנכבד. שנית, המבקש טוען כי ב-רע"פ 5991/13 סגל נ' מדינת ישראל (02.11.2017) (להלן: עניין סגל) זיכה הרחב מורחב (כב' הנשיאה (בדימ') מ' נאור, כב' המשנה לנשיאה (בדימ') ס' ג'ובראן, כב' הנשיאה א' חיות, כב' המשנה לנשיאה ח' מלצר, כב' השופטים: י' דנציגר, נ' הנדל, ע' פוגלמן, י' עמית ו-ע' ברון) את המבקש שם מעבירה של העלבת עובד ציבור, וכי הדבר מחייב את זיכויו של המבקש.

9. המשיבה בתגובתה מציינת כי הטענות שהועלו על ידי המבקש נדונו בפני ערכאות שונות מספר פעמים, ונדחו, וגם גורסת כי בקשתו לא מקימה אף עילה למשפט חוזר, כנדרש לפי סעיף 31(א) לחוק בתי המשפט.

המשיבה מוסיפה וטוענת כי הבקשה שבפני לא עומדת בתקנה 4(א) לתקנות בתי משפט (סדרי דין במשפט חוזר), התשי"ז-1957 (להלן: התקנות), אשר קובעת כי בקשה למשפט חוזר צריכה להיות מוגשת תוך 90 יום מהיום בו נודע למבקש על קיום אחת מהעילות להגשתה. בענייננו, המשיבה טוענת כי המבקש הגיש את בקשתו מספר חודשים לאחר פרסום פסק הדין בעניין סגל, שלטענתו מקים עילה לעריכת משפט חוזר בעניינו, ועל כן המבקש לא עמד בתקנה הנ"ל.

10. המשיבה מדגישה ביחס לעניין סגל כי הלכה זו לא ביטלה את ההלכה שהתקבלה בהרכב מורחב בעניינו של המבקש, אלא רק הבהירה את גבולותיה של העבירה בדבר העלבת עובד ציבור. בהמשך לכך, המשיבה מוסיפה כי טענות הנוגעות לפרשנות משפטית חדשה (בשונה מהצגת ראיות חדשות) - אינן מקימות, לשיטתה, עילה לעריכת משפט חוזר לפי סעיף 31(א)(2) לחוק בתי המשפט.

לסיום, המשיבה מציינת כי קבלת הבקשה עלולה לפגיעה בעיקרון סופיות הדיון, כך ש"אלפי תיקים חלוטים נוספים יאלצו להישמע מחדש בבתי משפט השלום בכל הארץ".

דיון והכרעה

11. לאחר עיון בבקשה ובתגובה לה - הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה למשפט חוזר להידחות כאן. אביא את נימוקי למסקנה זו מיד בסמוך.

12. מוסד המשפט החוזר מגלם איזון בין שני ערכים: הראשון - ערך חשיפת האמת, והשני - סופיות הדיון (ראו: מ"ח 4678/17 פלוני נ' מפקד כוחות צה"ל (25.01.2018)). הסמכות להורות על עריכת משפט חוזר מעוגנת בסעיף 31(א) לחוק בתי המשפט, הקובע כדלקמן:

"נשיא בית המשפט העליון או המשנה לנשיא או שופט אחר של בית המשפט העליון שקבע לכך הנשיא רשאי להורות כי בית המשפט העליון או בית משפט מחוזי שיקבע לכך, יקיים משפט חוזר בענין פלילי שנפסק בו סופית, אם ראה כי נתקיים אחד מאלה:

(1) בית משפט פסק כי ראיה מהראיות שהובאו באותו ענין יסודה היה בשקר או בזיוף, ויש יסוד להניח כי אילולא ראיה זאת היה בכך כדי לשנות את תוצאות המשפט לטובת הנידון;

(2) הוצגו עובדות או ראיות, העשויות, לבדן או ביחד עם החומר שהיה בפני בית המשפט בראשונה, לשנות את תוצאות המשפט לטובת הנידון;

(3) אדם אחר הורשע בינתיים בביצוע אותו מעשה העבירה, ומהנסיבות שנתגלו במשפטו של אותו אדם אחר נראה כי מי שהורשע לראשונה בעבירה לא ביצע אותה;

(4) נתעורר חשש של ממש כי בהרשעה נגרם לנידון עיוות דין".

לכך יש להוסיף כי קבלת בקשה למשפט חוזר תיעשה רק במקרים בהם קיימת תשתית ראייתית ממשית לקיום

אחת מהעילות הנ"ל (ראו: מ"ח 1632/16 שלום נ' מדינת ישראל (07.09.2017)). לפיכך נקבע בפסיקתנו כי האפשרות לערוך משפט חוזר שמורה למקרים מיוחדים בלבד, והיא איננה נועדה לשמש כ"מקצה שיפורים" למבקש, אשר טענותיו כבר נדונו לגופן (ראו: מ"ח 4074/17 חברת פרופיל אבטחה ואחזקה בע"מ נ' מדינת ישראל (02.04.2018)).

13. בענייננו, מהות טענות המבקש מבוססת, מבלי שהדבר צוין באופן מפורש, על עילה של עיוות דין, המעוגנת בסעיף 31(א)(4) לחוק בתי המשפט. מדובר איפוא ב"עילת סל", שבגדרה יש לבדוק האם נפלו בהליך הפלילי פגמים, אשר הובילו להרשעת שווא של המבקש. בפסיקתנו נקבע כי עריכת משפט חוזר מכוח עילה זו תיעשה רק במקרים יוצאי דופן (ראו: מ"ח 1483/18 עדאס נ' מדינת ישראל (16.08.2018)).

14. בנסיבות העניין, סבורני כי המבקש לא הצליח להראות כי נפל בהליך שהתנהל בענייננו פגם כלשהו שהוביל להרשעת שווא. משכך טענתו בעניין זה – נדחית.

15. ביחס לטענת המבקש הנוגעת לעניין סגל – אציין כי הלכת סגל לא ביטלה את ההלכה שנקבעה בענייננו של המבקש, אלא קבעה לגביה כך:

"... לטעמי אין מקום להיענות לבקשה לבטל את הלכת אונגרפלד. הלכה זו נקבעה לפני זמן לא רב בהרכב מורחב של שופטים ויש לצעוד לאורה גם בהליך דנא. עם זאת, נדרשים פיתוח מסוים של ההלכה שנקבעה שם והבהרה נוספת לגבי גבולות עבירת ההעלבה, באופן שיש בו כדי לצמצם את תחולתה". (ראו: עניין סגל, בפסקה 18 לפסק דינה של הנשיאה (בדימ') מ' נאור) (ההדגשות שלי – ח"מ).

נוכח הדברים הנ"ל – סבורני כי גם עניין סגל לא מקים תשתית לעילה לעריכת משפט חוזר בענייננו של המבקש.

16. למעלה מן הצורך ולשם הסרת ספק, אציין כי סעיף 31(א) לחוק בתי המשפט מגלם את האיזון שבין הערכים של סופיות הדין וחקר האמת, ולכן אינני מקבל את טענת המשיבה לפיה יש לדחות את הבקשה שבענייננו משום חשש מפגיעה בעיקרון סופיות הדין.

17. נוכח כל האמור לעיל – המבקש לא הצליח להראות כי בענייננו מתקיימת עילה לעריכת משפט חוזר, ועל כן הבקשה למשפט חוזר נדחית.

ניתנה היום, י"ד בתמוז התשע"ט (17.7.2019).

המשנה לנשיאה